

ФОНДАЦИЯ „ОБЩЕСТВО И СИГУРНОСТ“

РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗСЛЕДВАНЕ НА

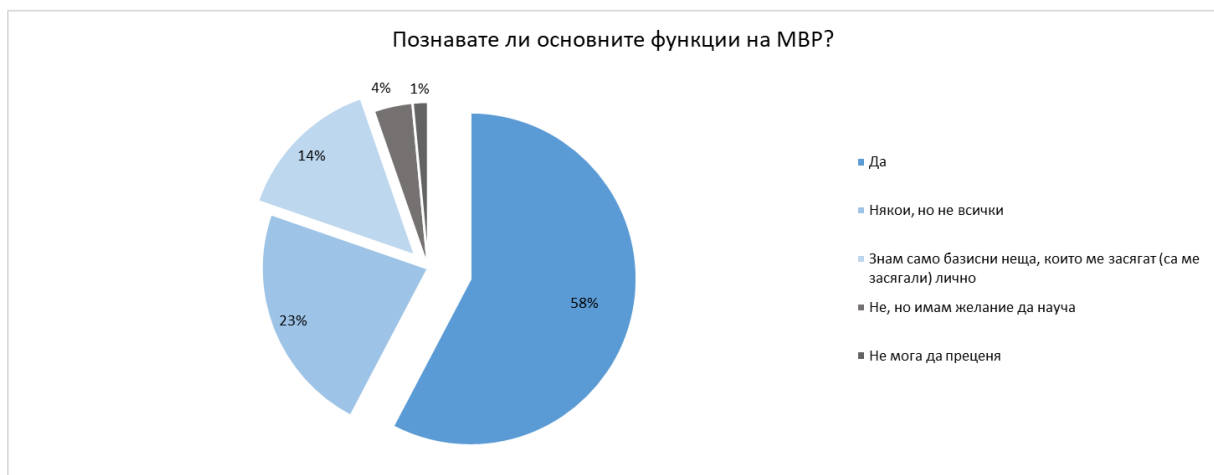
удовлетвореността от дейността на различните институции, отговорни за гарантиране на личната сигурност и безопасност, необходимите знания и умения, които трябва да притежава всеки човек, за да се чувства спокоен, че ще реагира адекватно, ако попадне в ситуация, в която има риск за неговата лична или на близките му сигурност и поведенчески модели и стратегии за справяне с критични ситуации.

ГРАД СОФИЯ

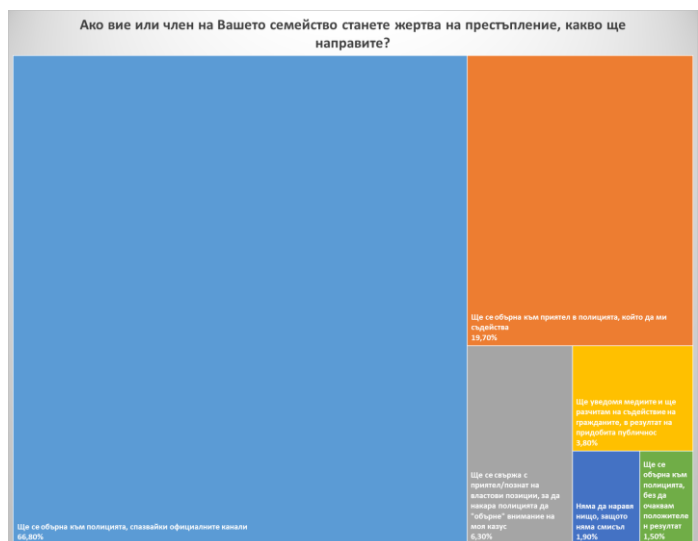
2019

Близо 60% от участвалите в изследване на Фондация „Общество и сигурност“ заявят, че познават основните функции на МВР, почти 67% ще използват официалните канали и ще сезират полицията, в случай, че станат жертва на престъпление, а работата на пожарна безопасност и защита на населението и на полицията се определя като най-ефективна.

Това са само част от резултатите от проведено онлайн изследване, имащо за цел да установи поведенческите модели на българските граждани, в случай, че станат жертва на престъпление, да оцени ефективността на институциите и да идентифицира кои са най-важните знания и умения, които българските граждани искат да притежават, за да се чувстват по-сигурни и спокойни за себе си и близките си.

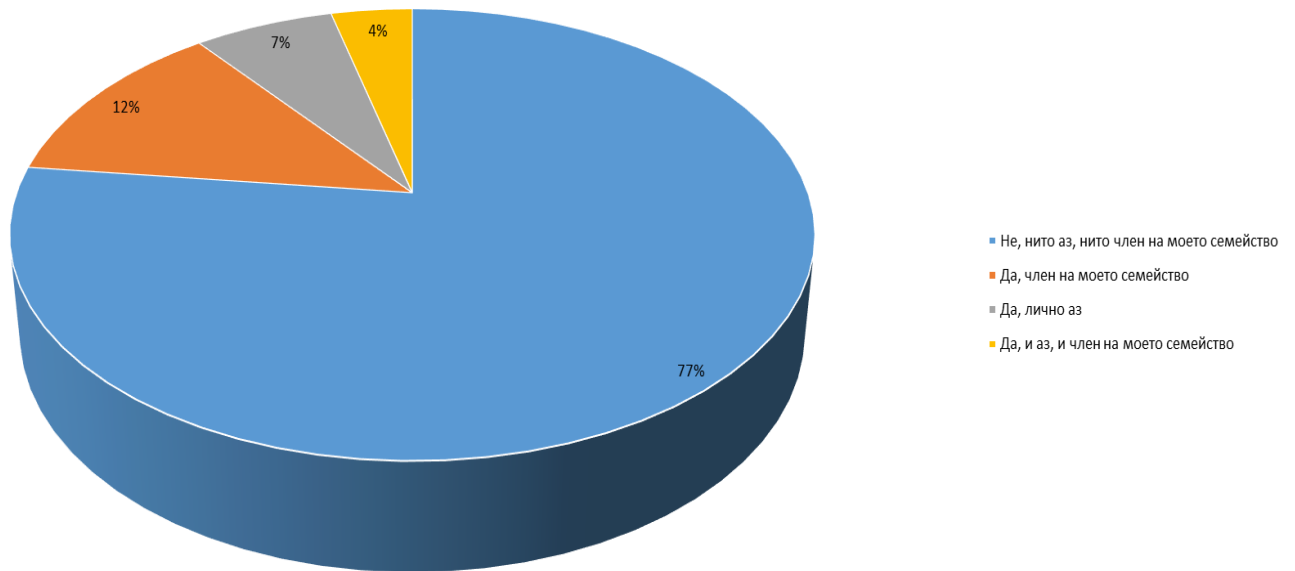
57,7% от анкетираните са казали, че познават основните функции на МВР, а 22,6% са заявили, че познават някои, но не всички. Базисни познания за дейността на МВР имат 14,4% от участниците, като тези знания са натрупани в резултат на преживян личен опит и сблъсък с работата на МВР. Едва 3,8% са казали, че не познават основните функции на МВР, но нямат и желание да ги научат. Поведенческите стратегии в случай на попадане в рисков ситуации или ако анкетираните и/или член на семейството станат жертва на престъпление са две: 1) обръщане към полицията, като се спазва официалния ред и процедура (66,8%) и 2) обръщане към приятел в полицията, който да ми съдейства (19,7%). Много по-назад са поведенческите стратегии и модели за сезиране на познат на властови позиции, който да накара полицията да работи (6,3%), уведомяването на медиите (3,8%) и липсата на каквато и да е реакция (1,9%), поради липсата на смисъл. Едва 1,5% са казали, че ще се обърнат към полицията, без да очакват положителен резултат.

През 2018 година 76,9% от анкетираните или членове на тяхното семейство не са били жертва на престъпление, 12,5% са казали, че член на тяхното семейство е бил жертва, 6,75 % са тези, които са пострадали лично, а делът на хората, които са били жертва на престъплени, заедно с членове на семейството си е 3,9%.

Тук отново се забелязва положителна тенденция, в сравнение с 2015 г., когато едва 40,4% от

Вие или член на Вашето семейство били ли сте жертва на престъпление през последната година?

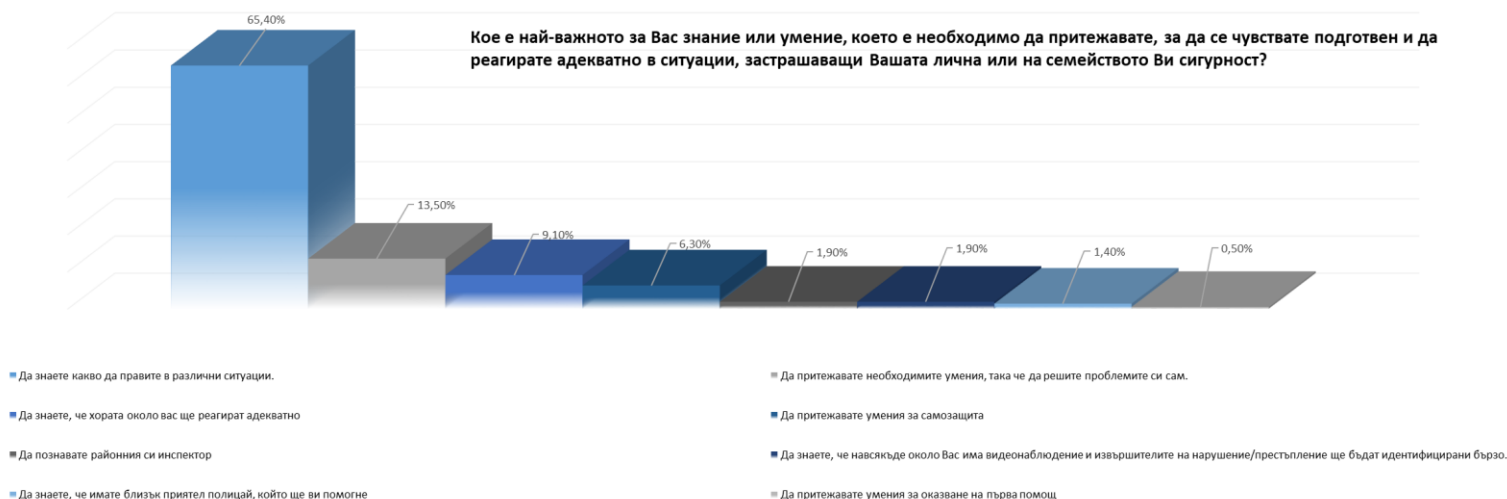

анкетираните са казали, че не са били жертва на престъпление, а 21,3% са били жертва на престъпление.

Отговорите на анкетираните по отношение на конкретните им нужди от знания и умения, които да ги карат да се чувстват по-сигурни за себе си и за близките си, не се отличават по никакъв начин с отговорите, посочени през 2015, 2016 и 2017 г.

На първо място, гражданите на България искат да знаят какво да правят и как да реагират в различни ситуации (65,4%), да притежават необходимите умения, така че да решат проблемите си сами (13,5%) и да знаят, че хората около тях ще реагират адекватно (9,1%). Именно тези три основни потребности и очаквания на гражданите са доказателство за осъзнатата нужда от повече знания за начина, по който да реагираме в дадени ситуации, необходимостта от

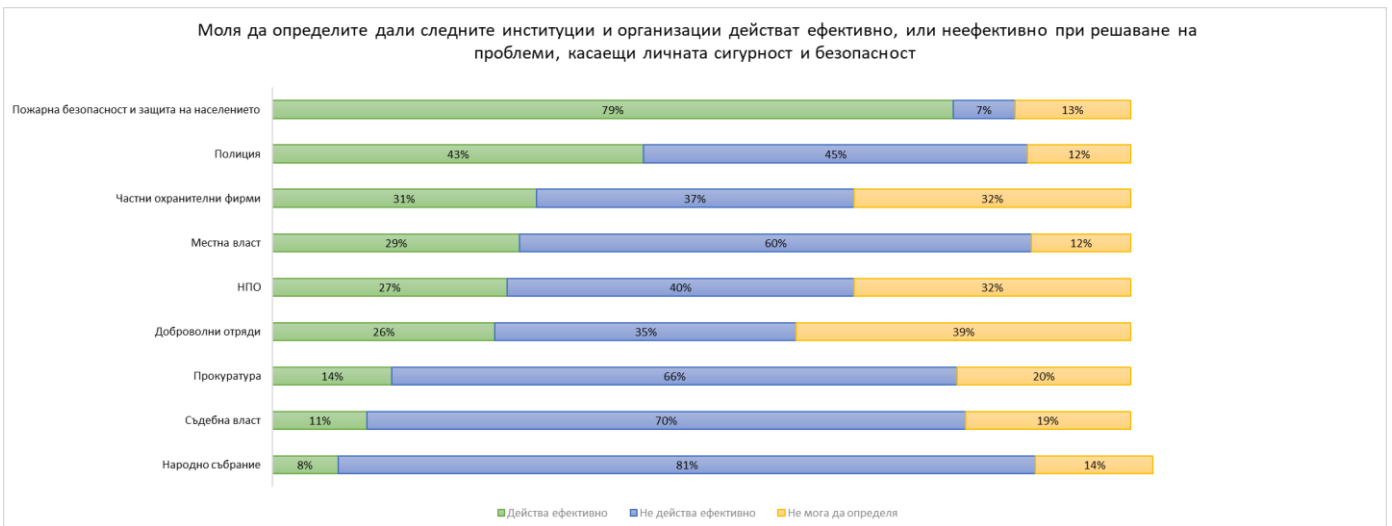
Кое е най-важното за Вас знание или умение, което е необходимо да притежавате, за да се чувствате подготвен и да реагирате адекватно в ситуации, застрашаващи Вашата лична или на семейството Ви сигурност?

познаване на протоколите за действия и реакции на институциите в ситуации на криза, за да бъдат адекватни и нуждата от развитие на общности и доверие в хората като цяло. И ако в сравнение с 2015 г, необходимостта да се притежават умения, за самостоятелно решаване на проблемите се е запазила, то потребността от информация за това как да се реагира в определени ситуации се е увеличила над 3 пъти в сравнение с 2015, когато е била посочена от едва 20% от хората.

Като най-ефективна е определена работата на „Пожарна безопасност и защита на населението“ (79%), следвана от полицията (43%), а като най-неефективна е определена работата на Народното събрание (81%), съдебната власт (70%) и прокуратурата (66%).

Забелязва се много голямо натрупване на отговори „не мога да определя“ при оценката на дейността на доброволните отряди (39%), неправителствените организации (32%) и частните охранителни фирми (32%). Това означава, че липсва яснота за функциите и дейността на тези структури по отношение на проблемите, касаещи личната сигурност и безопасност и/или липса

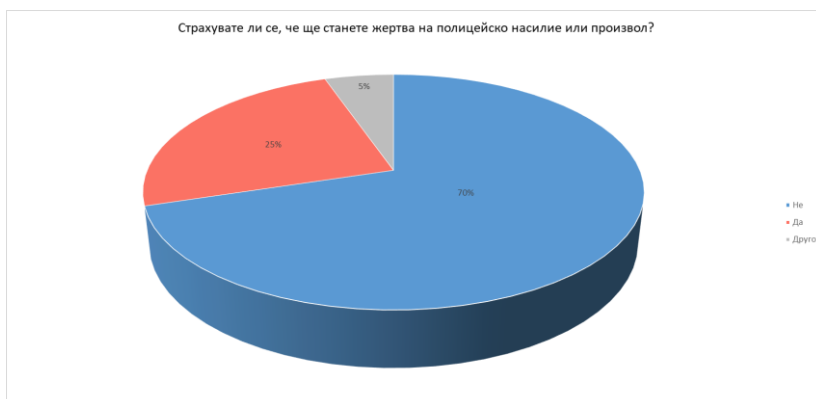

на информация за това какви конкретни резултати са постигнати от тяхната дейност.

Към анкетата бяха добавени два въпроса, касаещи употребата на сила от страна на полицията и дали гражданите се страхуват, че ще станат жертва на полицейско насилие или произвол.

Повече от 70% не се страхуват, че ще станат жертва на полицейско насилие или произвол, а почти 53% смятат, че полицията действа в рамките на своите правомощия, по отношение употребата на сила и помощни средства.

24,5% са казали, че се страхуват, че ще станат жертва на полицейско насилие, а 5,3% са

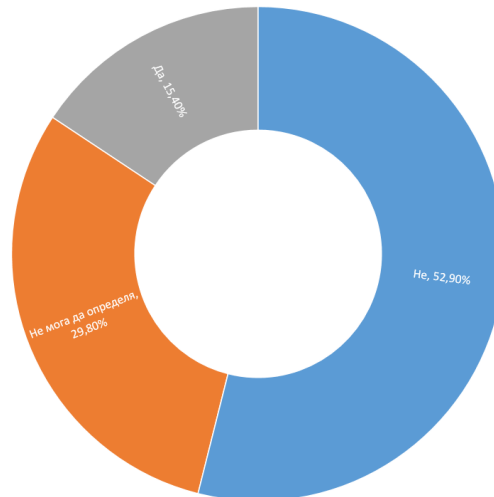

посочили „друго“ като в част от отговорите се казва, че по-скоро полицаите стават жертва на произвол и хулиганско поведение и прояви. 52,9% са казали, че полицаите не злоупотребяват със своите правомощия, 15,4% са казали, че има системна злоупотреба, а

29,8% казват, че не могат да определят.

Това отново показва необходимост от допълнителна информация за това какви са правомощията на полицията по отношение употребата на сила и помощни средства, кога могат да използват такива и кога тези действия са правомерни и неправомерни.

Смятате ли, че полицаите системно злоупотребяват със своите правомощия и употребяват насилие?

Резултатите от изследването завърждават тенденцията за „нормализиране“ на поведенческите реакции в рисковите ситуации и увеличаване на уважението към официалните протоколи и канали за сезиране на институциите. В изследване на Фондация „Общество и сигурност“, направено през 2016 г., делът на хората, които не биха сигнализирали и/или реагирали по какъвто и да е начин, защото не виждат смисъл е над 10%, (сега 1,5%), а тези, които разчитат на приятели на властови позиции е бил 8,9% (сега 6,3%). Анализът на тенденциите и отговорите в перспектива от 4 години показва три ключови промени в българското общество:

- 1. Реална осъзнатост за това, че именно нашите реакции и действия са ключови за промяната на начина на работа на институциите и промяна в средата, в която живеем.**
- 2. Достигане до извода, че полицията няма как да се „самосезира“ по отношение на престъпленията, на които хората са станали жертва и че е необходимо да бъдат уведомени, независимо от крайния резултат.**
- 3. Начало на процес на трайно прекъсване на порочни модели и практики за търсене на хора на властови позиции, които да съдействат за решаване на конкретни проблеми.**

Това доказва хипотезата на фондация „Общество и сигурност“, която още през 2015 г., заяви че личното усещане за сигурност е пряко свързано с познаване функциите на институциите, овладяване на знания и умения за реакция в кризисна ситуация, което води до реакция и противодействие от страна на гражданите, и не насърчава поведението на пасивност и бездействие в тези ситуации.

Това бе определено като необходимост от формиране на базисна култура за сигурност – процес, който на политическо и държавническо ниво в България все още не е стартирал, но е започнал на ниво граждани на Република България.